

XAVI TEDÓ | Coautor del llibre 'Operació urnes'

“L'1-O, el dia més important de la història recent catalana, és la gent qui el fa possible”

El dia 1 d'octubre, ara ja ha fet quatre mesos, es van distribuir urnes en 2.243 col·legis electorals sense que el gran operatiu policial desplegat per l'Estat a Catalunya en pogués confiscar ni una. Una xarxa ciutadana va fer possible comprar-les a la Xina, emmagatzemar-les a la Catalunya Nord i repartir-les arreu de Catalunya. Els periodistes Xavi Tedó —amb qui parlem— i Laia Vicens ho han explicat al llibre *Operació urnes* (Columna Ed.), amb testimonis directes dels implicats. Aquells que els autors defineixen com “un exèrcit d'invisibles”.

“La història d'un miracle”. Em sembla que aquesta seva expressió, en el pròleg, defineix força bé el que va ser l'1 d'octubre.

El govern volia que fos com una votació normal. Hi ha un moment, però, en què veu que això no serà possible: La compra d'urnes serà impugnada, perquè l'Estat no ho permetrà. A partir d'aquí s'activa una xarxa clandestina per fer efectiva aquesta compra i traslladar les urnes als diferents col·legis electorals. Una xarxa formada per un exèrcit d'invisibles: gent de base, de partits o d'entitats independentistes que fan possible que l'1 d'octubre hi hagi referèndum.

Es crea una organització piramidal, amb una persona que es responsabilitza de l'operatiu, el que vosaltres anomenau 'Lluís'. No era arriscat donar tant de pes a un sol individu?

És una persona bregada, un independentista de pedra picada que ha participat en moltes accions, algú que públicament no és gaire conegut ni, per tant, controlat pels aparells de l'Estat. El govern hi confia. És clau: sense Lluís no hi ha referèndum. Executa tot l'operatiu, escull les persones clau de la xarxa.

És ell qui decideix on es compren les urnes i de quin tipus han de ser?

És molt senzill: les urnes de plàstic es poden api-

lar. Es compren a la Xina, i a l'hora de traslladar-les fins al port de Marsella, això permet fer servir només tres contenidors. Abarateix el preu, i és més fàcil de camuflar. L'Estat va perdre.

Un magatzem de la Catalunya Nord es converteix en l'epicentre de la distribució...

Aquest camp base resulta fonamental. França no persegueix urnes. La compra l'ha efectuada un ciutadà de nacionalitat francesa, a qui no poden perseguir.

Amb tanta confiança i discreció, ha costat de fer aquest llibre?

N'hi havia que no tenien cap problema a dir el seu nom. Altres no ho volien, per por de represàlies. Vam començar a redactar el llibre al cap de set o vuit dies del referèndum, i fins que va estar acabat al cap d'un mes vam anar veient la reacció furibunda de l'Estat: empresonaments de líders, persecucions de gent de base... Hi havia por.

En el darrer nivell, els que les havien de dur als col·legis, on les guardaven?

En alguns casos, van optar per deixar-les als maleters dels cotxes ja aparcats a prop dels col·legis. En altres casos, a casa, en trasters o garatges o al segon vehicle de la casa. Hi ha casos en què un dels membres de la parella no sap que l'altre té urnes.

Hi ha un abans i un després de la gent que hi va participar, en aquest sentit?

El dia més important de la història recent de Catalunya, és gent de base que el fa possible. Això dona un sentiment d'orgull, de confiança en la pròpia capacitat, i se'n senten satisfets. L'altre dia, el ministre Zoido parlava de 6.000 agents, de 144 comissaris desplegats. I malgrat tot, no són capaços de trobar una sola urna.

Era necessari recollir tot això en un llibre? Estem instal·lats en altres batalles.

Sí, per fer un homenatge a tothom que va fer possible el referèndum. És un llegat que perdurará, el que deixa l'1 d'octubre.